

De kleine

6

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

Sally MacDonell, *Okerkleurige buste*, 2013, h 40 cm

De kleine K is hét onafhankelijke digitale keramiekmagazine.
Een uitgave van Ceramic Inspirations.

Met nu 48 pagina's inspiratie en knowhow. Met de weerslag van mijn persoonlijke zoektocht. Naar kwaliteit. Van de inspiratie die het werk geven kan, van de knowhow die de kunstenaar biedt. Van het eigen karakter, dat iets laat zien van de laag onder de werkelijkheid, het mysterieuze dat voor mij altijd een element van goede kunst is. Inspirerende keramisten dus, lekker praktische technische oplossingen en interessante evenementen.

Met veel mogelijkheden om door te klikken naar websites: klik op de gele teksten of de plaatjes. Links naar andere pagina's in dit document werken alleen met **Acrobat Reader**.

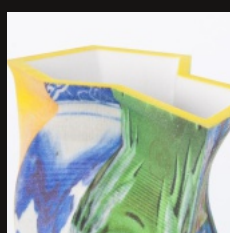
INSPIRATIE

Het venster naar de ziel
Sally MacDonell

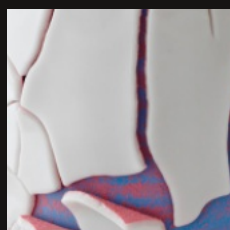

De vorm ontdekken
Lucien Koonce

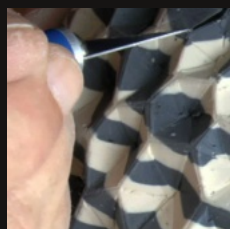
De Google-vaas
Daniel Michel

INSPIRATIE momenten

Barbro Åberg, Yna van der Meulen, Takuro Kuwata, Michal Fargo, Mia Llauder

KNOWHOW decoratietechnieken

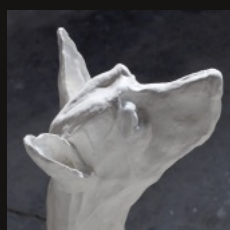
Beatrijs van Rheeden
Facetteert porselein en laat dat zien in een speciaal voor de kleine K gemaakte video

KNOWHOW wat en hoe

Wat
Grondstoffen: Cornish stone
Hoe
Japanse techniek: Kurinuki

PODIUM

Birgit Saupe
Jongleert met betekenissen

Yō Akiyama
Een leven lang verwonderen

Colofon

In dit magazine kunt u op de meeste foto's of op de gele teksten klikken. Dan gaat u naar een website over het onderwerp. In de inhoudsopgave kunt u ook op de plaatjes of de gele teksten klikken om naar andere hoofdstukken te gaan. Deze links naar andere pagina's in dit document werken alleen met Acrobat Reader. U kunt dan van de inhoudsopgave meteen naar het goede hoofdstuk doorklikken. Of links onderaan op de kleine K klikken om weer terug te gaan naar de inhoudsopgave.

Inspiratie

de kleine K | het onafhankelijke digitale keramiekmagazine | nummer 6 | juni 2015 | 5

Vensters van de ziel

Sally MacDonell maakt vrouwenfiguren. Ze zitten vol leven en kijken met een naïeve blik de wereld in. Met ogen die je onderzoekend en een beetje afstandelijk aankijken. En altijd met iets op het hoofd. De figuren hebben diepte door het gebruik van koperoxide met contrasterende dekkend gekleurde engobes.

Sally MacDonell (UK, 1971) heeft iets met mensen. Ze fascineren haar. Altijd. Vooral vrouwen. 'Want ik ben vanzelfsprekend vertrouwd met de vrouwelijke vorm. En kom uit een gezin met drie oudere zussen. Vrouwen kunnen een speciale band met elkaar hebben, zonder dat het met seks of zo te maken heeft. Je kunt heel fijn samenzijn met een vriendin. Geweldig.'

Altijd kijken

Ze observeert altijd. Waar ze ook is. Op straat, in de rij voor de bakker of gewoon in de drukte. Ze kijkt naar lichaamstaal, naar de beweging van handen, de houding van een hoofd of gewoon hoe mensen met elkaar omgaan. 'Ik ben gewoon een nieuwsgierig mens... en ik heb een bijna fotografisch geheugen. Dus als ik een interessante houding of pose gezien heb, kan ik hem moeiteloos terughalen.'

Op de vorige pagina: *Staande figuur met groene hoed*, 2015, h 45 cm

▼ *Leunende figuur*, 2014, h 20 cm

Ogen

Die ogen. Die doen het hem. En dat is ook de bedoeling. 'De laatste tijd fascineert Middeleeuws houtsnijwerk me. In 2011 was er een tentoonstelling in het British Museum over: Treasures from Heaven. Pelgrims gingen vroeger speciaal naar die houten figuren toe. Voor het contact. Ze dachten dat de beelden met hun ogen tegen de pelgrims spraken, dat er een soort communicatie was. Dat aspect heb ik in mijn stukken verwerkt. Zoals mijn grootmoeder al zei: 'Ogen zijn de vensters van de ziel'.'

Hoeden

Maar ook de hoeden hebben hun eigen betekenis. 'Ik voel me aangetrokken tot Afrikaanse kunst. De manier waarop die figuren gestileerd zijn. Sterk, gewaagd. En waarop materialen gebruikt en gemixt worden. En natuurlijk de hoofddeksels. Die vind ik geweldig. Ik gebruik die hoeden zelf om het gewone speciaal te maken. Maar tegelijkertijd om te laten zien dat we zonder allemaal wel heel erg op elkaar lijken. Want we gebruiken van alles om ons te onderscheiden van de ander, om ons er achter te verbergen. Als je een hoed opzet ben je meteen een ander mens. Maar alleen van buiten.'

Vuur

Niet alleen mensen hebben Sally's grote interesse. Vuurtje stoken ook. 'Ik herinner me de zondagmiddagen thuis, in de tuin, samen met m'n vader vuurtje stoken. Had geen idee dat ik er later m'n beroep van zou maken... Het begon met een neef, die grafisch ontwerper was en ik wilde dat ook wel. Dus ging ik dat studeren, maar het was daar veel te netjes en te schoon. Maar ik besepte opeens dat al mijn grafische werk eigenlijk driedimensionaal was en ik dus een verkeerde keus gemaakt had. Gelukkig kon ik nog terug, haalde mijn diploma in Bath en startte de studio, samen met mijn man, Alistair MacDonell, die ook keramist is.'

Techniek

Lange tijd heeft Sally gerookstookt. 'Met meer vlammen dan rook... Tien minuten lang brandende houtsnippers en kranten. Het stinkt lekker en geeft mooie zwarte resultaten.' Maar tegenwoordig werkt ze weer met glazuur op haar met de hand opgebouwde stukken.

▲ ▲ *Hoge blauwe buste*, 2015, h 42 cm
▲ *Buste met stippen*, 2014, h 45 cm

Daarvoor gebruikt ze Scarva Earthstone klei, speciaal voor handopbouw. 'Mijn stukken maak ik met platen klei en de gezichten zijn twee duimpotjes tegen elkaar aan. De gezichtsuitdrukking breng ik daarna aan door knijpen en drukken. Dat kost best tijd, want ik vind het heel belangrijk dat juist de uitdrukking helemaal klopt: de gezichten geven nou juist de verbinding met de kijker. Na het drogen en biscuitstoken doop ik het werk in een oplossing van koperoxide. Als het dan weer droog is veeg en was ik het af. Zo worden de verdiepte lijnen en dus dus de structuur van het beeld geaccentueerd. Het wordt een soort drie dimensionale tekening. Dan breng ik met de kwast witte engobe aan, als basis voor de

gekleurde engobes, die ik daarna opbreng. Het kwasten doe ik intuïtief, dat geeft een resultaat dat prima past bij de manier waarop de figuren opgebouwd zijn. Tenslotte stook ik tot ongeveer 1200 °C in de elektrische oven. En dan, als de oven opengaat, is het net Kerstmis. Zo heeft elk stadium van het maken z'n eigen plezier. Ook als het stuk helemaal klaar is. Het is fijn om te zien dat ik een glimlach op iemands gezicht kan toveren met de stukken die ik maak. Terwijl het toch echt serieus werk was en ik alles uit de kast moest halen om ze te maken.'

Alle foto's bij dit artikel: Sally McDonell

▼ **Grote figuur met streepjes**, 2013, h 46 cm

*Op de volgende pagina: **Drie rode figuren**, 2015, h 31 cm*

De inspiratie website: *de* blik op de wereld van de keramiek

Mijn andere publicaties over inspiratie en knowhow
Klik op een plaatje voor meer informatie

Lucien Koonce

De vorm ontdekken

***Tokkuri**, 2014, houtgestookt
steengoed, h 14 cm,
kurinukitechniek, slib met veel
ijzer, shino glazuur, asglazuur,
zes dagen op schelpen
houtgestookt*

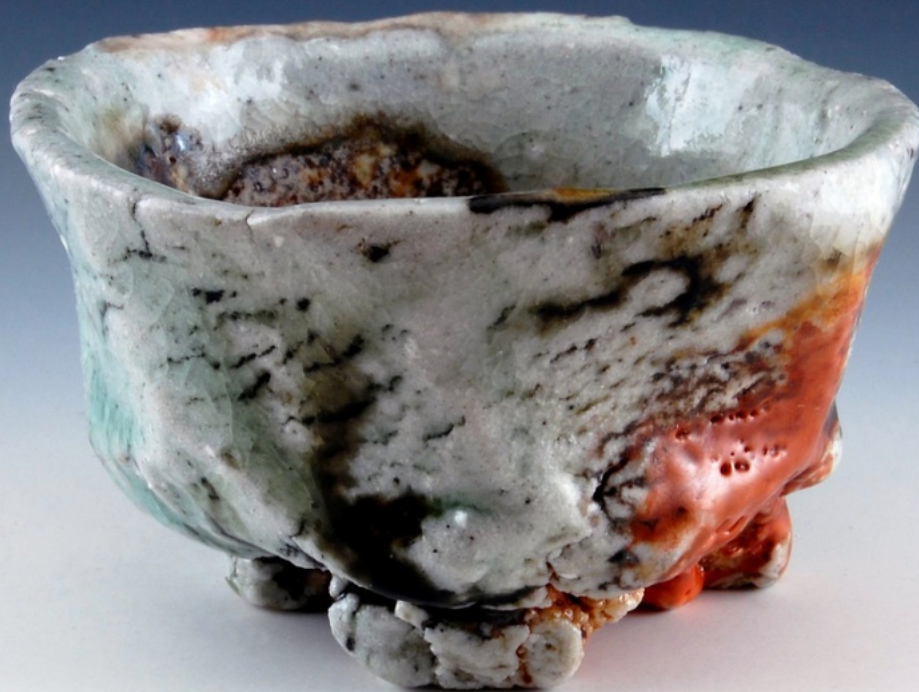
Lucien Koonce vindt spontaneïteit en directheid bij het werken ontzettend belangrijk. Hij ontdekt als het ware de vorm in de homp klei waar hij mee bezig is. Het gaat er hem om, de kwaliteit van de klei te benadrukken, de plasticiteit, het vasthouden van indrukken. En tegelijkertijd wil hij asymmetrie bereiken. Een transcendentie van de potvorm naar functionele sculptuur.

Lucien Koonce (US, 1953) begint met een blok klei. Hij vormt de buitenkant met een houten gereedschap, op gevoel. Misschien is er wel een idee van hoe het worden moet, maar de spontane geste met het hout bepaalt. Als de klei wat hard geworden is holt hij het blok uit met een mirette. Op zijn Japans heet dit proces *kurinuki*. Het is volkomen anders dan het draaien of handvormen van een werk. In plaats van aandacht voor de buitenvorm is er bij *kurinuki* juist honderd procent aandacht voor de binnenvorm en de balans met de buitenvorm.

Dagboek

Deze manier van vormgeven leent zich helemaal voor houtstook. De onregelmatigheid van vorm en oppervlak wordt door het vuur verder benadrukt. De as van het hout geeft extra textuur aan het oppervlak en onverwachte kleurschakeringen. Elk stuk is zo uniek. Van een ongecontroleerde schoonheid. Het werk wordt als een dagboek, waarin de gedachten en het proces van de maker gecombineerd worden met het verzengend vuur.

Guinomi, 2015, steengoed, h 3,5 cm. Kurinukitechniek, slib met veel ijzer, asglazuur, vijf dagen gestookt in anagama

Stooknomade

Houtstook is niet zomaar iets. Het vereist niet alleen planning en toewijding, het is ook een kwestie van hard werken en geduld. En natuurlijk moet er een geschikte plek zijn om een oven te kunnen bouwen. Lucien heeft dat niet: 'Dat is wat ik binnenkort nog wil doen: een eigen houtoven bouwen. Want nu ben ik een stooknomade, ik plan mijn werk bij anderen in. Dat is op zich prima, want het is prettig om samen met anderen te stoken, het kan zelfs bijna niet anders, maar het neemt toch een stuk vrijheid weg.'

Sterk en helder

Eigenlijk is Lucien nog niet zo ontzettend lang met houtstook bezig. Het begon in 2009. Hij had op een avond dienst in de bibliotheek en bladerde door wat tijdschriften. Ook Ceramics Monthly. In het januarinummer stond een artikel over Masanao Kaneta, een Japanse keramist, die bekend staat om zijn kurinuki techniek. De vonk sprong over en Lucien ging op zoek. Niet alleen naar deze onbekende manier van maken, maar ook naar kennis over Japanse houtgestookte keramiek. Hij begon met houtstoken bij een collega keramist, die

Yunomi, 2014, steengoed, h 8,5 cm, kurinukitechniek, shino glazuur, asglazuur, 5 dagen op schelpen houtgestookt

Chawan, 2014, steengoed, h 8,5 cm, kurinukitechniek, shino glazuur, asglazuur, 5 dagen op zijn kop houtgestookt

gezamenlijke stoken organiseerde, en leerde langzamerhand wat dat betekent. Zijn ontmoeting, een paar jaar later, met Jeff Shapiro had een grote invloed. Jeff is door en door getraind in de Japanse manier van werken en heeft een volkomen eigen beeldtaal ontwikkeld. Japans en toch Westers. Die invloed is goed te zien in het werk van Lucien Koonce. Sterke vormen en heldere kleuren. Hij doet er zelf wat verbaasd over: 'Ik vond altijd dat ik een beetje stijve potten maakte en benijdde mensen met spontaan werk. Maar ik leerde accepteren wie ik ben en hoe ik de dingen doe. En nu, als ik naar de stukken kijk die ik tegenwoordig maak, zie ik dat ze helemaal spontaan geworden zijn, los, asymmetrisch. Dat had ik nooit gedacht!'

Lucien is geselecteerd voor de Chawan tentoonstelling in de abdij van Hemiksem (12 – 20 september 2015).

Alle foto's bij dit artikel: Lucien M. Koonce

Chawan, 2013, Steengoed met hoog porseleiningehalte, h 8,5 cm, kurinukitechniek, shino glazuur, asglazuur, op schelpen houtgestookt

▲ Lucien Koonce werd op het spoor van kurinukitechniek gezet door een artikel over **Masanao Kaneta** (Hagi, JP, 1953). Die is bekend geworden door zijn sculpturale benadering van de traditionele Hagi theekommen.

Uitleg van de kurinuki techniek op pagina 31

Een paar Japanse woorden:

Yunomi 湯呑み : hoge theekop

Chawan 茶碗 : theekom

Tokkuri 徳利 : sake fles

Guinomi ぐい呑み : sake kommetje

Hikidashi 引出し : letterlijk: uittrekken - op toptemperatuur een stuk uit de oven nemen, u kunt het zien op deze [video](#)

Daniel Michel

De Google-vaas

Inspiratie kan overal vandaan komen, ook van Google... Daniel Michel heeft deze weg gevonden: het uit de context halen van digitale elementen

Michel (1977, Leipzig, DE) is opgeleid als edelsmid en werkt als designer, onder andere voor Inge Maurer, een bekend Duits bedrijf in verlichtingsproducten. Hij gaat het liefst creatief om met bestaande voorwerpen, afbeeldingen en digitale data. Door die te transformeren, uit hun context te halen of te vermenigvuldigen laat hij nieuwe en verrassende vormen ontstaan. Michel houdt daarbij als ontwerper een zekere afstand en laat het proces, dat hij gekozen heeft, zelf tot zijn eigen, specifieke resultaten komen. Die ziet hij als iets dat methodisch gegroeid is en niet zonder meer esthetisch goed hoeft te zijn. Veeleer vindt hij het van belang, veelbelovende methoden te ontwikkelen en dan te zien wat er gebeurt.

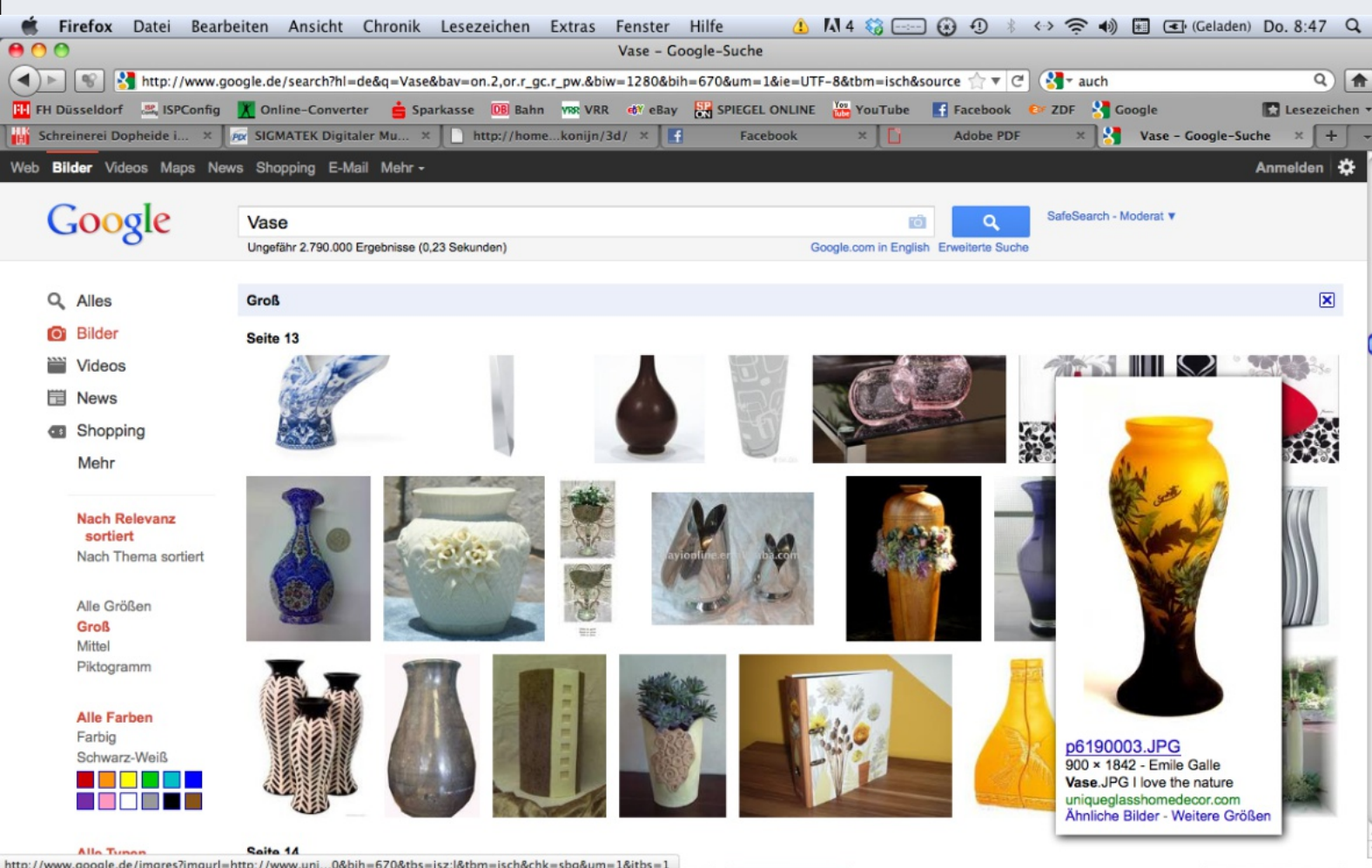
Michel was een van de winnaars van de Westerwaldprijs 2014, wel bijzonder voor iemand van buiten het vak.

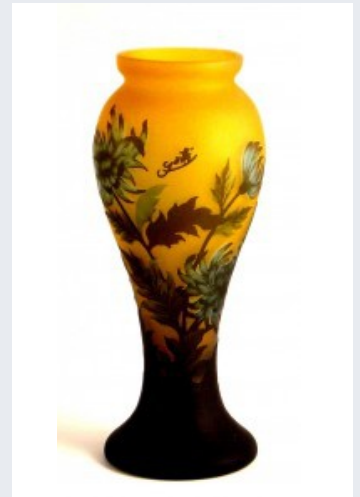
Een aantal voorbeelden zijn werk illustreren hoe zo'n proces kan werken.

Google-vaas

Voor keramisten het meest interessante voorbeeld. Michel googelde op het woord 'vaas' en zocht acht resultaten bij elkaar. Die plakte hij – telkens 45° verdraaid – met software als het ware aan elkaar en liet het geheel 3D-printen. Op elk buitenvlak werden de decoraties en kleuren van de originelen aangebracht.

▼ Een zoekopdracht op het woord 'vaas' in Google als uitgangspunt voor iets nieuws

▲ De acht vaasvormen die uitgekozen werden

▼ Het uiteindelijke resultaat, van drie kanten bekeken

Ontvangstsieraden

Michel had bij het kijken naar televisie op zijn computer vaak last van storingen in het beeld en kwam op het idee, om die vast te leggen als beeld, als ze er tenminste aantrekkelijk uit zouden kunnen zien als broche. Dat beeld bewerkte hij dan met speciale software en 3D-printte er de sieraden mee.

► *Storingen als basis voor geprinte sieraden*

Spiegelkopjes

Op Apple computers is een programma, Photobooth, waarmee foto's gemaakt kunnen worden met de interne camera. Er zitten ook mogelijkheden in om het beeld tijdens het maken te vervormen. Michel gebruikte deze mogelijkheid om een beker voor de camera te houden en op allerlei manieren te vervormen. Die afbeeldingen werden daarna aan de hand van hun silhouet in 3D getekend en 3D-geprint.

Het is duidelijk, dat dit soort nieuwe benaderingen interessante resultaten kunnen geven. Toch is het niet zo, dat alleen het proces van belang is. De ontwerper heeft veel invloed. Hij is het die het proces kiest, die (waarschijnlijk) een keuze maakt uit de resultaten en de uiteindelijke productiemethode. Het gaat erom, net als bij het keramisch maakproces, voortdurend op te letten op wat er gebeurt en van veelbelovende momenten gebruik te maken.

▲ *Op het computerscherm ziet het er heel vreemd uit...
het beeld wordt vervormd, de kom én de hand*
▼ *Het resultaat van vijf verschillende vervormingen*

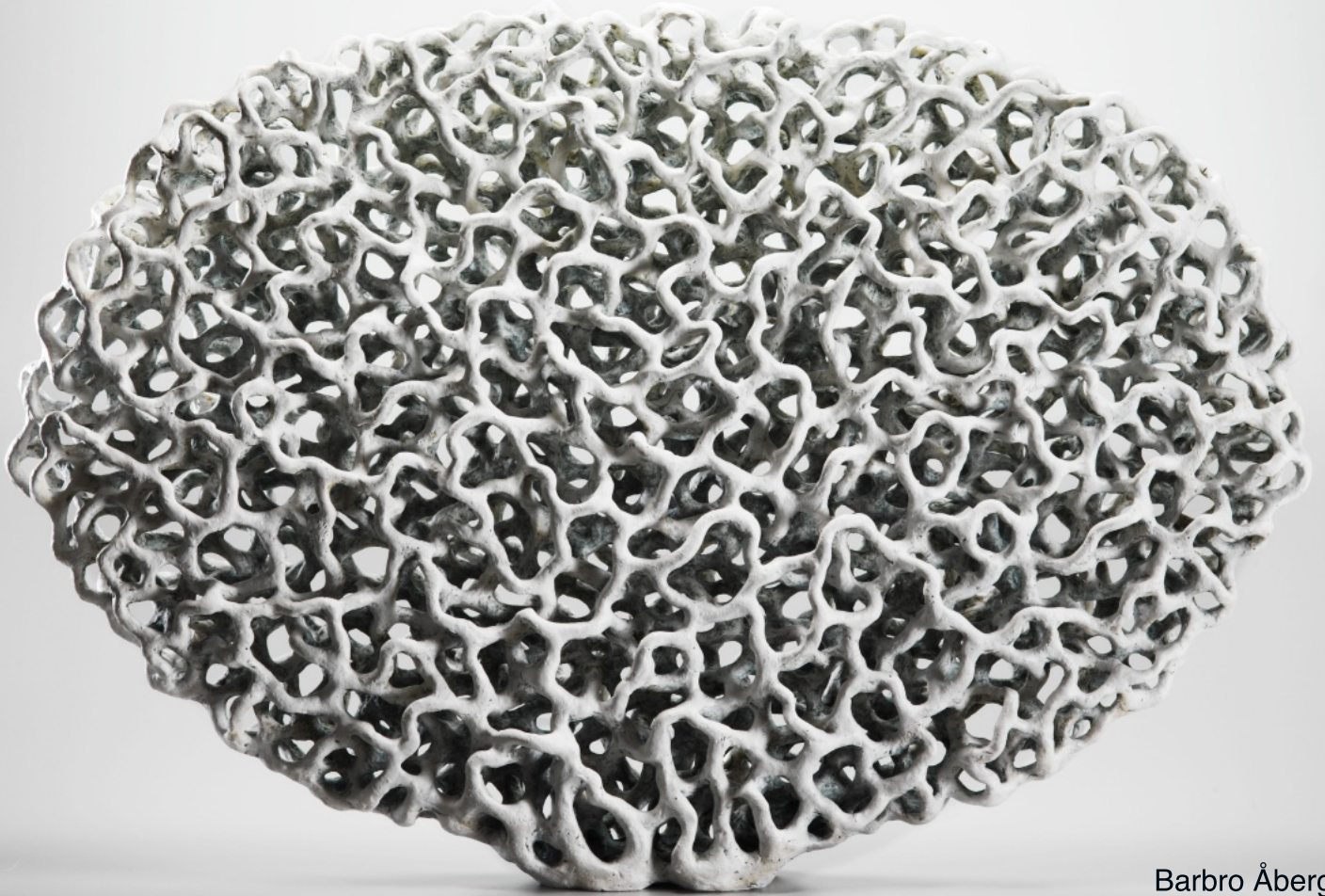

Leest u dit magazine met plezier?
Doet u inspiratie op?
Dit magazine is gratis.
En dat houden we graag zo.

Wilt u dit initiatief steunen?
Maak dan € 10,- over op giro 906949
(IBAN NL82INGB0000906949)
t.n.v. mr. M.G.P. Boom.

Investeer in verrijking van de
keramiekwereld!

(En... natuurlijk is elk ander bedrag ook
heel welkom!)

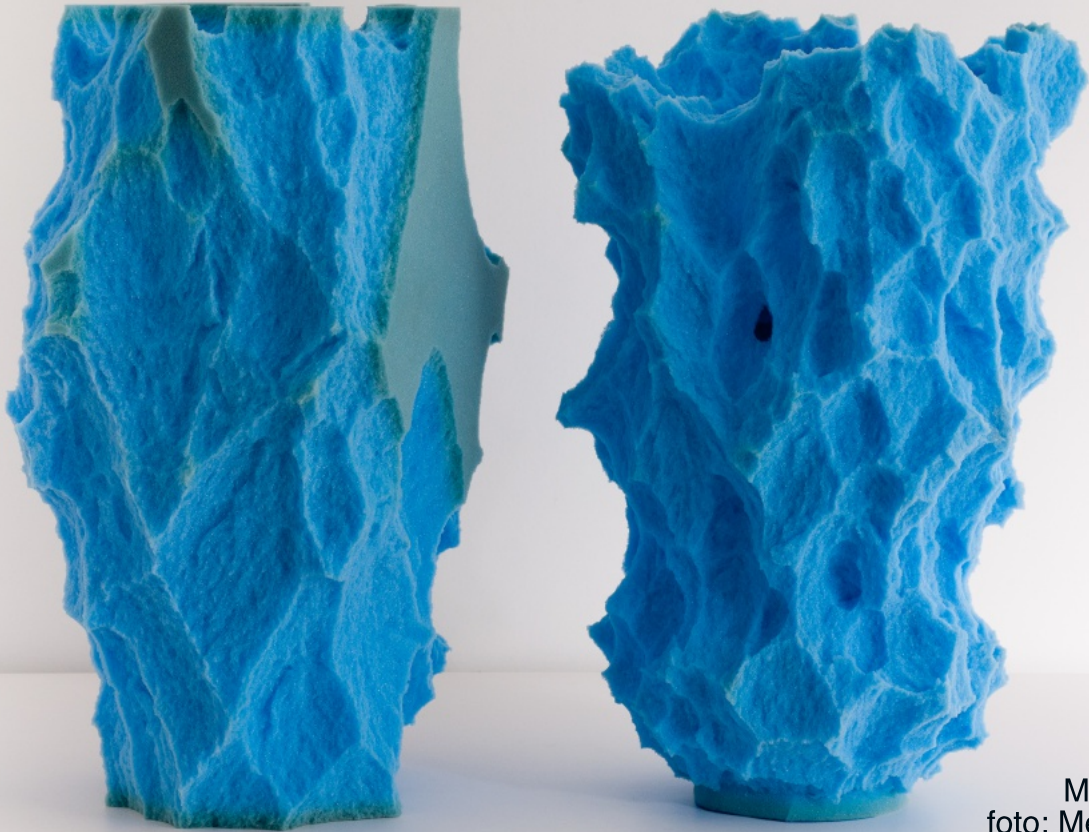

Barbro Åberg

Mia Llauder

Takuro Kuwata

Michal Fargo
foto: Mel Bergman

Yna van der Meulen

Nooit meer namaken?

De eigen weg, de allerindividueelste uitdrukking, het is niet iedereen gegeven hem te vinden. Sommigen doen dat nooit. Meestal weten ze het zelf. Dat hun werk karakter mist, frisheid. Anderen hebben hem zomaar te pakken, zonder zichtbare moeite. Waarom? Wat is die eigen weg, hoe vind je hem?

Deze column gaat over die eigen weg. Over het zoeken. Over de obstakels die je tegenkomt. Over de rol van inspiratie. Over de confrontatie aangaan met jezelf. Over de verleiding van goeie verkoop. Over namaken. Over de mening van experts. Maar vooral die van jezelf.

Toen mijn jongste dochter drie was, vroeg ze me een kastje voor haar te maken. Ik kreeg de bouwtekeningen erbij. Vooraanzicht, zij aanzicht. Geweldig. Ze had het zelf bedacht. Althans... natuurlijk niet helemaal. Kinderen zien wat de ouderen doen en kijken af. En dat is maar goed ook, want zo nemen ze over wat werkt en sociaal klopt.

En zo gaat het ook als we aan nieuwe dingen beginnen. Keramiek bijvoorbeeld. Wie gaan we namaken? Of wat? En waarom? Meestal vragen we ons dat niet af, maar beginnen op gevoel. Want we zijn teveel bezig met doen om na te kunnen denken.

Namaken is prima. Tenminste, als het gebeurt in een fase van ontwikkeling. Als we het gebruiken om te leren, te zien hoe anderen problemen oplossen, inzicht te krijgen in de mogelijkheden. En als we er eerlijk over zijn.

Dus is het prima eindeloos te blijven namaken. Tot het niet meer werkt, tot het vervelt. Want het moment komt: hoe nu verder. En dan is het wel tijd voor die vragen. Want we kunnen aan wat we namaken zien waar ons verlangen ligt. De essentie daarvan vinden, isoleren en daar een persoonlijke vorm voor scheppen. Daar gaat het om. Combineer dat met de techniek die je echt beheerst. Dan wordt het de eigen weg, krijgt het een persoonlijk karakter.

*Lichtspel in de kerk van Lauzerte (FR)
foto: Yna van der Meulen*

Knowhow

Decoratietechnieken: Beatrijs van Rheeden

*Ritme kenmerkt het werk van **Beatrijs van Rheeden**. Herhaling van vlakken, uitsnedes, wanden, open ruimtes. Geometrisch en tegelijkertijd organisch. Structuren met toevallig lijkende details. Harmonieus als melodie en contrapunt.*

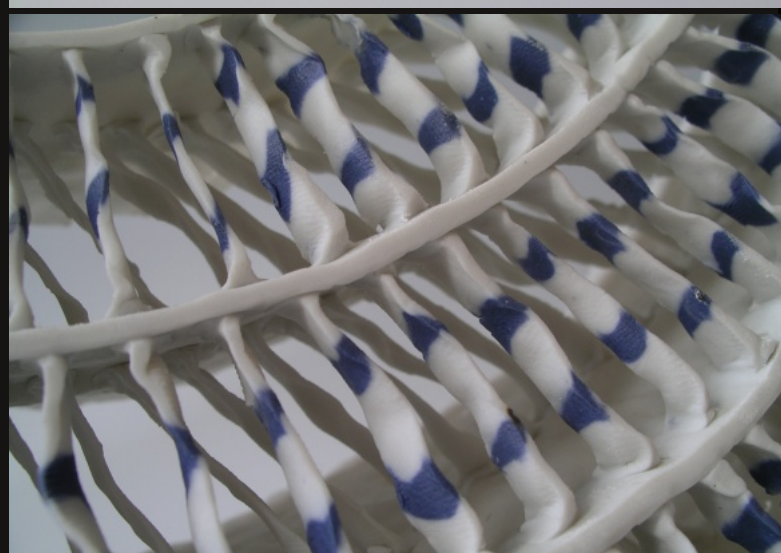
Beatrijs van Rheeden (Groningen, 1965) werkt met porselein. Dat materiaal inspireert en daagt haar uit. En ze weet dan ook meesterlijk gebruik te maken van de eigenschappen van het materiaal. Zoals bij de stukken van de serie Fusion uit de jaren 2002–2005. Die stookte ze op een een temperatuur die eigenlijk veel te hoog was. Om het stuk te laten inzakken. Maar wel op een gecontroleerde manier. Door de wanddiktes op bepaalde plaatsen aan te passen. En zo iets brengt een mens natuurlijk op ideeën. Die controle zou ook kunnen door het toevoegen van gekleurde delen, met ijzer of kobalt, om plaatselijk de sintertemperatuur te verlagen en zo het inzakken te regisseren.

Loslaten

Het is controleren en loslaten. De structuur bepalen en dan de oven laten beslissen. Maar wel binnen vooraf bepaalde parameters. Niet zomaar lukraak. Door de combinatie van controle en laten gaan ontstaan stukken die structuur hebben en tegelijkertijd levendig zijn. De koude regelmaat is verdwenen, de directe voorspelbaarheid is weg. Dat is iets dat elke keramist kent. Het cadeautje uit de oven (of niet). En de moeilijke stap naar het beheersen van dat cadeautje.

Decoratief

Beatrijs noemt zichzelf beeldhouwer. Met een voorkeur voor abstracte vorm, ritme, herhaling. Maar wel met een intuïtieve manier van werken. Dat komt tot uitdrukking als we de video over

Vorige bladzijde: **Dank Cloud**, 2015, 12 x 11 x 11 cm

foto: Beatrijs van Rheeden

▲ **Fusion**, 2005

► Detail van **Schaduw II**, 2002

foto's: Mels Boom

haar werk opnemen. Tijdens het werk snijdt ze prachtige schilfers porselein uit de vorm waar ze mee bezig is. 'Iedere keer als ik uithol zie ik hele mooie effecten van die gelaagdheid. Stukjes gestreept porselein die op allerlei manieren doorsneden zijn. Daar zou ik dus wat mee kunnen doen. Maar voor mij wordt dat te decoratief. Teveel een bloemetje. Dus laat ik het nu liggen. Maar dat hoeft niet te betekenen dat er helemaal niks mee gaat gebeuren. Zoals het bij mij werkt is het toch vaak een proces. Je neemt heel veel tot je en dan komt dat toch wel een keer naar buiten. Het is heel onbewust. Geen echte beslissingen dus om er wel of niet wat mee te doen. Het kan zijn dat ik over vijf jaar iets maak en dan denk dat het er toch iets mee te maken heeft.'

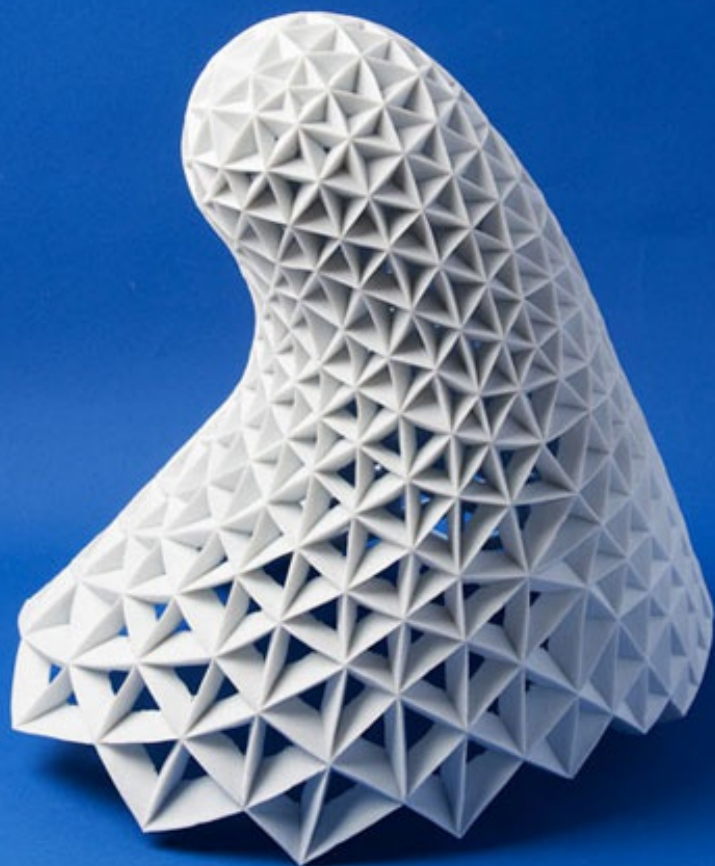
Herend

Dat is natuurlijk ook een van de invloeden bij de ontwikkeling van iemands werk: Het repertoire van visuele indrukken. Van mooie spin-offs die misschien nu even niet hoeven. Van reizen, toevallige ontmoetingen met mensen of ervaringen met nieuwe materialen. Dat laatste gebeurde Beatrijs in 1997 in Hongarije, waar ze in Kecskemét porselein als materiaal leerde kennen. Niet zomaar porselein, maar de beroemde Herend variant, die eigenlijk alleen maar lokaal beschikbaar is. Het gaf haar inspiratie om lichter werk te gaan maken. Lichter van kleur en van vorm. Met duidelijker structuren en een ruimtelijker gevoel.

Knijpen en snijden

Al vóór 1997 was Beatrijs begonnen met haar knijptechniek. Het uitdunnen van stroken klei tot ragfijne randen. Het rangschikken ervan op een steunmal, het verbinden met tussenschotjes om het geheel stevigheid te geven. Een meditatie proces waar eindeloos geduld voor nodig is, vooral bij de grote stukken die ze op die manier maakte.

Dat meditatieve is er nog steeds. Ook nu, bij het nieuwere werk van na 2012, dat iets meer gesloten is. Daarbij gaat Beatrijs uit van een holle, dikwandige vorm, die ze aan de buitenkant insnijdt in een geometrisch patroon. Ook weer een geduldwerkje. Nauwkeurig en aandachtig kleine stukjes uit het oppervlak van

▲ ▲ *Zonder titel*, 2013 ▲ *Flower*, 2013

▼ *Creature*, 2013, foto's: Frits van Dijk

het stuk snijden. Precies goed en regelmatig als netwerk over het hele stuk verspreid. De nieuwe vormen lijken dicht, maar toch geven kleinere en grotere gaten doorkijkjes naar binnen en daardoor een zekere transparantie. Het controleren en loslaten is er nog steeds, maar op een wat andere manier. De controle door vorm en structuur, het loslaten door het leggen van het patroon vrij te laten.

Op de volgende bladzijden laat Beatrijs zien hoe ze een dergelijk stuk maakt.

▲ **Amoebe**, 2014
foto: Frits van Dijk
▼ **Lifted**, 2014

Beatrijs van Rheeden studeerde aan kunstacademie Minerva in Groningen, monumentale keramiek aan de Constantijn Huygens in Kampen en aan de Academie voor Toegepaste Kunsten in Boedapest, waar ze haar Masters haalde. In 2009 was ze, samen met Marieke Pauwels, een van de winnaars van de Westerwaldprijs voor sculpturale keramiek, met een enorm werk bestaande uit 1200 identieke porseleinen elementen, gestapeld tot een grote sculptuur.

Beatrijs heeft binnenkort een solotentoonstelling bij **Galerie Terra** in Delft: van 30 mei tot 27 juni 2015.

1. Ik ga laten zien hoe ik mijn gesneden vorm maak. De vorm is in laagjes opgebouwd. Dus eerst ga ik lapjes uitrollen. Het is beter ze niet heel erg te walsen, maar in kleine stapjes dunner te maken. En ik draai de lap regelmatig om, om zo min mogelijk spanningen te veroorzaken. Zo krimpt de klei gelijkmatig naar alle kanten.

2. Als de lap klaar is, dan snijd ik daar rondjes uit. Natuurlijk heb ik bij het kiezen van de maat van de rondjes wel in gedachten wat voor vorm ik ga maken.

3. De rondjes zijn gemaakt uit Southern Ice porselein. Ik wissel ze af met donkere rondjes uit porselein, gemengd met zwart pigment. De rondjes heb ik iets steviger laten worden, want stapelen met zachte lappen geeft vervorming en minder strakke lijnen. Luchtbellen en zo zijn niet zo belangrijk, want ik ga het stuk toch weer uithollen.

4. De rondjes hecht ik met wat water aan elkaar. De stapeling is natuurlijk door al die laagjes water nat geworden, dus hij mag even staan. Ik kan hem ook inpakken en de volgende dag verder werken.

5. Ik ga deze stapeling nu tot een vorm maken en daarvoor haal ik er heel veel af.

6. Ik kan al heel gauw met de metalen lomer aan de slag.

7. Nu heb ik twee stapelingen klaar en ga ze nu combineren om te kijken of het qua vorm aardig doorloopt. Het hoeft niet helemaal perfect te zijn maar wel enigszins.

8. En dan ga ik uithollen. Dat doe ik met een mirette.

9. Beide stapelingen zijn nu uitgehold. De pasvorm is redelijk kloppend. Nu ga ik ze inkrassen, een beetje vochtig maken en aan elkaar plakken.

10. Ik duw de twee vormen behoorlijk stevig tegen elkaar aan. Daarom moeten de vormen zelf al goed stevig zijn om niet te vervormen.

11

12

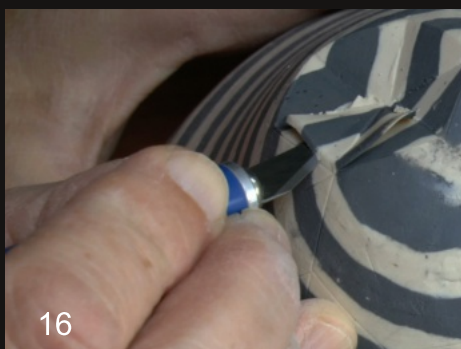
13

14

15

16

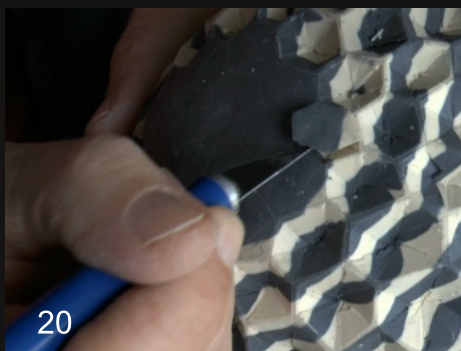
17

18

19

20

11. Dan loop ik de vorm nog even na. Het moet natuurlijk een geheel worden.

12. Het laatste stadium voor het snijden: Ik klopf het stuk in zijn definitieve vorm. Die moet helemaal perfect zijn voordat ik begin met snijden, want daarna doe ik niets meer aan de vorm. Nu pak ik hem in, laat hem een tijdje rusten. Dan wordt hij wat harder en krijgt een betere hechting.

13. Ik zet nu lijnen uit om het snijpatroon uit te zoeken. Dat moet mooi uitkomen. Mijn mes leg ik telkens gewoon op het oppervlak neer.

14. Ik maak een patroon van zeshoekjes, maar een honingraat is een plat patroon en mijn vorm is rond, dus om uit te komen gebruik ik zo nu en dan vijfhoekjes, die vind ik ook heel mooi daarin passen.

15. Het is afwachten of ik ga uitkomen. Ik word er heel ongelukkig van als ik met een zevenhoekje moet eindigen. Daarom moet ik soms opnieuw beginnen.

16. Ik ben nu klaar met het patroon en begin met snijden. Eerst binnen de lijntjes. Dus er niet direct op, maar dat moet uiteindelijk wel. Ik doe eerst het grove werk.

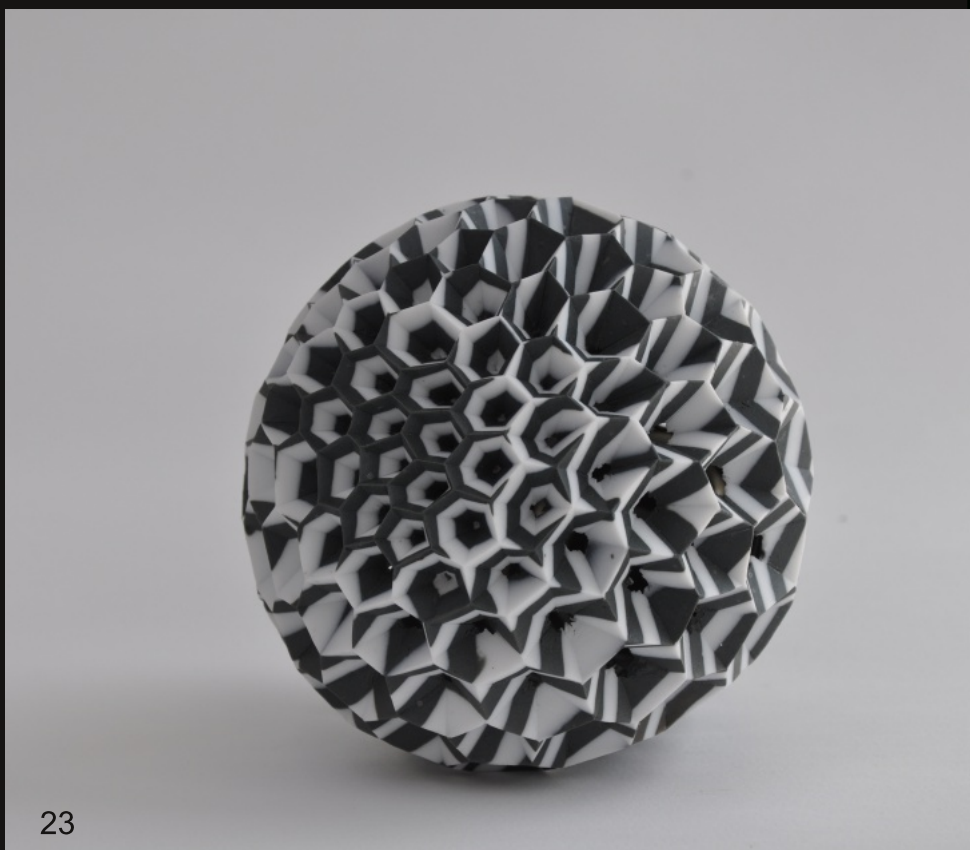
17. Nu varieer ik de diepte van de snede nog niet, dat kan ook nog met de tweede snede. Dan kijk ik pas hoe het er definitief uit gaat zien.

18-19. Het mes dat ik gebruik is gewoon een passepartoutmesje, te koop bij de winkel voor kunstenaarsbenodigdheden. Ik snijd in porselein en ook al is dat een zacht materiaal, het mes slijt enorm. Dus als ik veel snijwerk doe, wissel ik het mesje iedere dag, want de scherpte van de snede bepaalt de strakheid en de gladheid van het oppervlak.

20. Het oppervlak dat je eerst zag, voordat ik begon, wordt weggesneden, dus als dat niet zo schoon was, maakt dat ook niet helemaal niet zoveel uit.

21-22. En dan snijd ik het geheel nog een tweede keer fijn na. Dan kan het drogen en ik stook het werk daarna in een kleine gasoven, in ongeveer drie uur naar 1300 °C.

23. En dit is het eindresultaat: **Dark Cloud**, 2015, 12 x 11 x 11 cm.

Bekijk een speciaal door Mels Boom
gemaakte video over deze techniek:
Beatrijs van Rheeden: Op het scherp van
de snede - Cutting edge
(14 minuten)

Cornish stone

Cornish stone, ook wel Cornwall stone, China stone of Carolina stone genoemd, is een mengsel van mineralen. Het voornaamste bestanddeel is veldspaat, een mineraal dat ontstaan is door de afbraak van gesteenten als graniet. Cornish stone werd voor het eerst in Cornwall gewonnen, vandaar de naam.

Samenstelling

Basisformule $K_2O/Na_2O/CaO.Al_2O_3.10SiO_2$. Het materiaal bevat dus meerdere bestanddelen en de samenstelling is niet constant (een reden om bij nieuwe leveringen te testen). Het bevat veldspaten, kwarts, kaolinite, mica en sporen calciumfluoride. Dat laatste is tegenwoordig uit het mengsel verwijderd. Cornish stone is een van de rijkste mengsels van vloeimiddelen. De belangrijkste zijn kalium-, natrium- en calciumoxide. Het aandeel kwarts is het hoogste van alle veldspaatmengsels. Het aandeel ijzer is het laagst. Molecuulmassa 557, vrijwel geen gloeiverlies.

Klei

Cornish stone wordt wel aan klei toegevoegd als vloeimiddel. Voor engobes is het ideaal door zijn plakkende werking.

Glazuur

Cornish stone is een natuurlijk glazuur, omdat het zowel een glasvormer, een vloeimiddel als een stabilisator bevat. Het is dan ook een veelgebruikte grondstof voor het maken van glazuren voor temperaturen tussen 1100 en 1300 °C. Cornish stone kan door zijn rijkdom aan vloeimiddelen goed andere veldspaten vervangen. Dan moet wel gecompenseerd worden voor het hoge kwartsgehalte. Cornish stone wordt gebruikt om samentrekken en ook haarscheuren te vermijden. Door zijn lage krimp is het een goed materiaal om deze eigenschap van een glazuur bij te stellen. Een populair satijnmat glazuur (1260 °C): Cornish stone 46, krijt 34, kaolien 20.

Kleur

Lichtgroen tot lichtgrijs.

Uitzetting

Gemiddeld: circa 7.

Smeltpunt

Circa 1150 - 1300 °C. Smelt, door het hoge kwartsgehalte, minder goed dan andere veldspaten

Veiligheid

Fijn stof, vaak korrelig en klonterig, gebruik een goed stofmasker.

Kosten

Circa 4,50 €/kg.

Kurinuki

Kurinuki is een Japanse techniek. Eerst wordt de buitenkant van het werk bepaald en daarna wordt het stuk van binnen uitgehold. Het is de techniek die Lucien Koonce gebruikt om zijn werk te maken.

Koonce gebruikt steengoedklei met ongeveer een kwart zand erin. Dat zorgt ervoor dat de scheuren en breuken in de klei er zo gaan uitzien als hij graag heeft.

De globale vorm moet eerst voldoende aanstijven, om niet makkelijk plat gedrukt te worden. De klei moet precies de goede droogte hebben, anders plakt hij nog teveel en wordt de buitenkant niet mooi. Juist de onregelmatigheden geven charme aan het stuk en die zouden makkelijk platgedrukt worden. Omdat het blok massief is, vervormt het niet zo makkelijk. Een beetje vervorming tijdens het maken is op zich ook niet zo erg. Er

komt nog glazuur overheen en de as bij de houtstook bedekt ook veel. Ook voordat het uithollen kan beginnen moet het aan de binnenkant droog genoeg zijn.

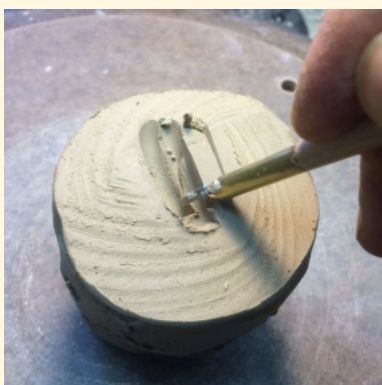
Na het maken van de globale vorm snijdt Koonce de voet van het stuk (foto 5, 6)

Een van de moeilijke punten van deze techniek is het gelijk houden van de wanddikte. Dat vereist gevoel en ervaring. Op den duur weten Koonce's vingers precies hoever ze kunnen gaan en vaak blijft de wanddikte zichtbaar. Het leidt ook tot wat grotere wanddiktes, maar dat is bij dit soort werk geen probleem. Het is zelfs een voordeel bij de lange houtstook van zes of zeven dagen.

Na het vormen moet het werk drogen. Dan volgt de biscuitstook en tenslotte de stook in de houtoven.

WAT & HOE

*Lucien Koonce, Guinomi,
2015, 11,2 x 11.2 x h 11,5 cm*

Birgit Saupe
Possible body modifications
installatie met 12 honden
elk 120 x 40 x 35 cm, detail, 2013

Podium

Birgit Saupe jongleert met betekenissen

Wat beweegt **Birgit Saupe** (Dresden, 1982) Met de begrippen illusie, werkelijkheid en verbeelding én het materiaal porselein bouwt ze een ongewoon en fascinerend oeuvre op. Haar werk is deze zomer in de watertoren van Stadskanaal te zien, in het kader van de tentoonstellingsreeks *Witte Olifanten*. Door **Mirjam Veldhuis**

'Wat is leven, wat is een individu en waar worden de grenzen van dit complexe systeem doorbroken?' Dat is de vraag die aan dit werk ten grondslag ligt. Het voerde de kunstenares, afgestudeerd in vrije kunst en keramiek, langs verschillende wetenschappelijke instituten, zoals de faculteit voor cel- en ontwikkelingsbiologie van de Christian Albrechts Universiteit in Kiel en het BAM (Bundesanstalt für Materialforschung und -prüfung), afdeling keramische procestechnieken en organische materialen, in Berlijn.

Birgit Saupe is ook gebiologeerd door het feit dat keramiek en de mens al sinds de oudheid bij elkaar horen en dat het materiaal in deze tijd

aan een nieuwe opmars bezig is in de biomedische wetenschap. Zoals ze het zelf in haar onderzoeksproject 'Auf Leben und Tod' omschrijft: Van pot naar botprothese.

Wonderlijk genoeg is de grondstof voor botprothesen... *bone china*, het spierwitte en transparante porselein dat voor een groot gedeelte bestaat uit de as van runderbotten. Dit gegeven gebruikt ze in haar installaties om de wisselwerking tussen levende en levenloze materie gestalte te geven. Daarbij strijden fascinatie en afschuw om voorrang.

Amorphus globosus in obscuritas lucidus
installatie, 2012

Wat te denken van de amorfie vormen in een kist of box die oplichten in het donker? De titel van dit werk - *amorphus globosus in obscuritas lucidus* - slaat op een bij runderen voorkomende afwijking in de ontwikkeling van de foetus. Deze foetussen zijn niet levensvatbaar, omdat functionerende organen ontbreken. Toch plaatst zij de hompen in een beschermende kist en worden ze 's avonds met licht opgeladen. Het fluorescerende glazuur roept associaties op met contrastvloeistoffen die bij medisch onderzoek worden gebruikt.

Dieren komen veel voor in haar werk. Muizen, maar vooral honden zien we. Niet toevallig dieren die gebruikt worden in laboratoriumexperimenten. Ethische vraagstukken spelen altijd een rol bij onderzoek met levende organismen. Wat vroeger kon, is nu omstreden en vice versa. Het beeld '1940' verbeeldt een laboratoriumexperiment van een aantal Russische geleerden die er in dat jaar in slaagden een hondenkop die van het lichaam gescheiden was in leven te houden. Om dit te bewijzen lieten de onderzoekers verschillende kwellingen los op de kop, waaronder het druppelden van bijtend zuur in de ogen. Ze

legden alles vast op film. Is dit een monument voor de wetenschap of een monument voor de hond die hiervoor opgeofferd werd?

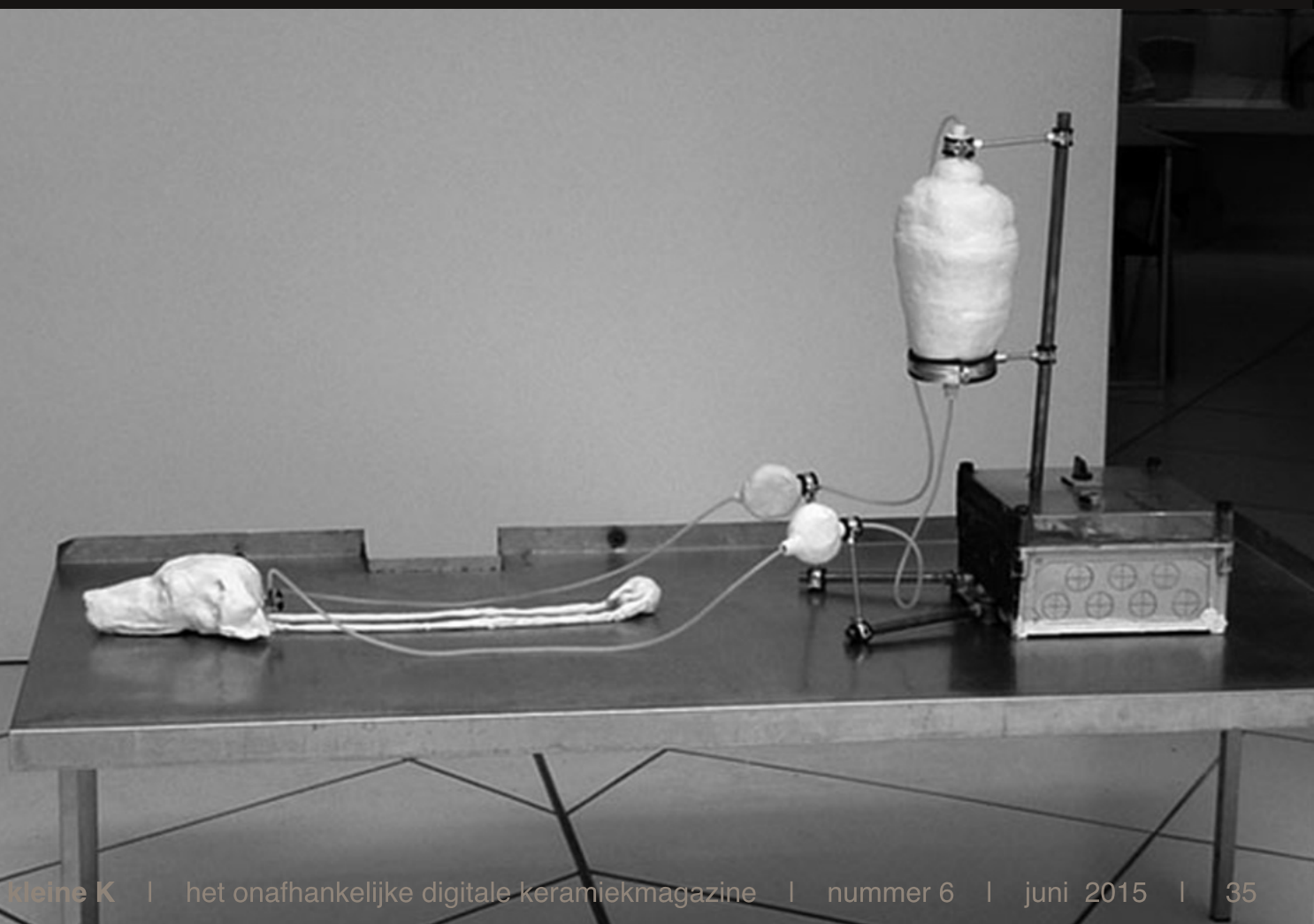
Toch gaat haar werk niet louter over uitwassen of misstanden. Het is vooral ook een poëtisch statement over hoe technische vooruitgang materiaalgebruik beïnvloedt, zowel in de wetenschap als in de kunst.

Birgit Saupe, Witte Olifanten III
17 juli t/m 14 september 2015,
Watertoren Stadskanaal.

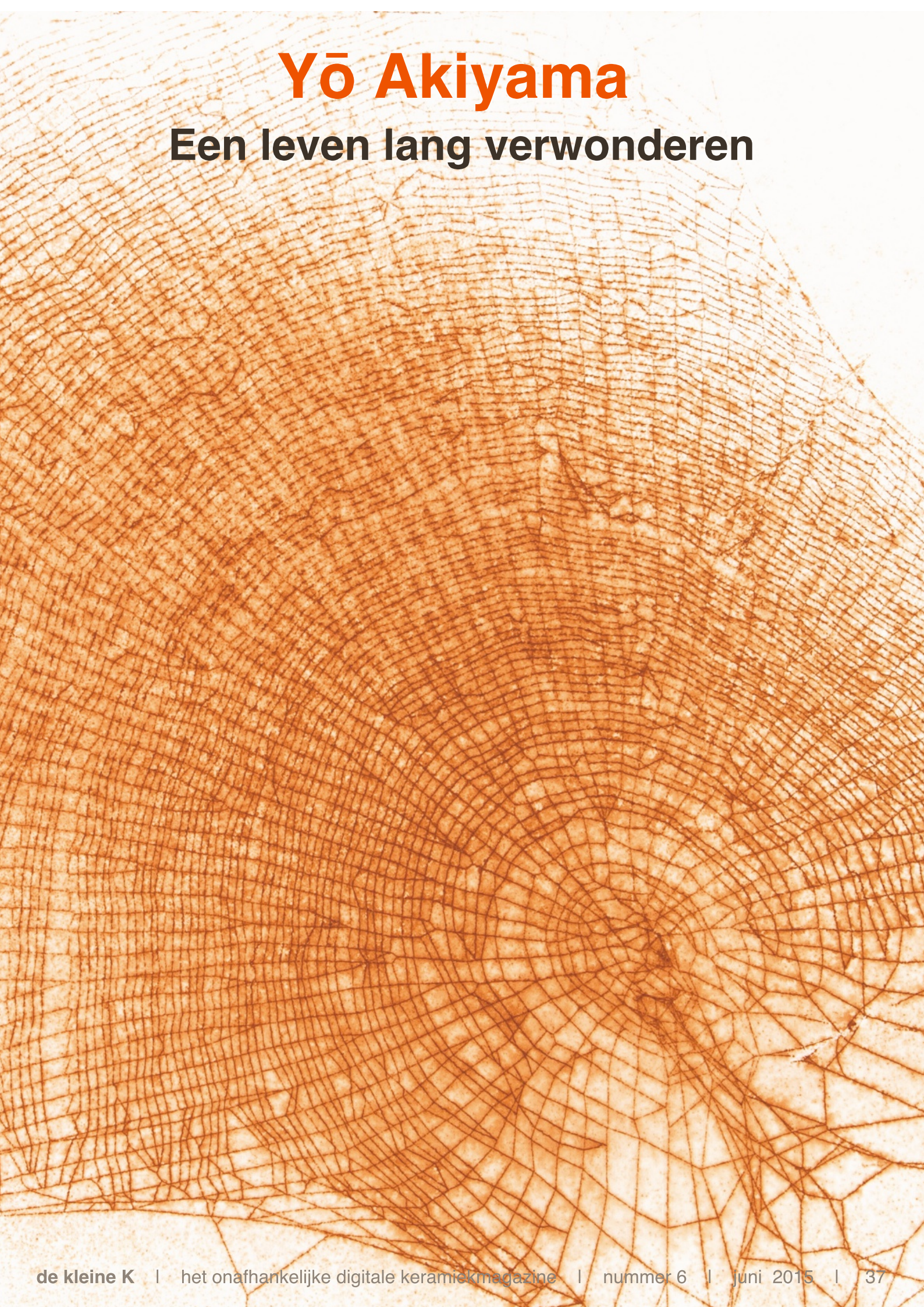
Zie voor actuele openingstijden:
www.streekhistorischcentrum.nl.

Bezoek ook de website
www.witteolifantenstadskanaal.nl.

Laboratorium: 1940
installatie, 132 x 200 x 210 cm, 2009

In dit magazine kunt u op de meeste foto's of op de gele teksten klikken. Dan gaat u naar een website over het onderwerp. In de inhoudsopgave kunt u ook op de plaatjes of de gele teksten klikken om naar andere hoofdstukken te gaan. Deze links naar andere pagina's in dit document werken alleen met Acrobat Reader. U kunt dan van de inhoudsopgave meteen naar het goede hoofdstuk doorklikken. Of links-onderaan op de kleine K klikken om weer terug te gaan naar de inhoudsopgave.

Yō Akiyama

Een leven lang verwonderen

De Japanse kunstenaar en filosoof **Yō Akiyama** is wereldwijd bekend om zijn robuuste kunstwerken: Zware, bruinzwarte kleimassa's, indrukwekkend aanwezig in de ruimte die hen omringt, die alle licht en geluid schijnen te absorberen. Met oppervlakken vol scheuren die een vermoeden geven van een verborgen binnenwereld. Geen 'bedachte' vormen, maar het resultaat van een intensieve 'dialogoog' met de klei. Door **Yna van der Meulen**

'Wij leven in een wereld van materie. Die ik, met mijn ogen en handen en al mijn zintuigen op scherp, wil absorberen, inademen. In de hoop dat ik iets kan grijpen – door een open dialoog met de klei –, dat verder ligt dan de klei zelf. Zoals een gedicht gebruik maakt van woorden om de wereld achter die woorden te bereiken.'

Sinds 1993 verzamelt Yō Akiyama spinnenwebben. Het ijzerslijpsel dat hij als finishing touch aanbrengt op zijn keramische sculpturen, gebruikt hij om van deze fragiele kunstwerkjes afdrukken te maken op papier. 'Een van mijn kleine genoegens in en rond de tuin', zo noemt hij het.

'Zoals de dialoog met de klei aan de basis ligt van mijn keramische creaties, lijken mijn zintuigen, mijn vensters op de wereld om me heen, te zijn gevormd door voortdurende verwondering. Dit werk, dat wel beschouwd mag worden als een monotype druktechniek, waarbij ik de spinnenwebben gebruik als drukplaten, is niets minder dan de uitwerking daarvan.'

Voor Yō Akiyama zijn objets trouvés, als deze spinnenwebben, kleine kunstwerken op zich, die hem stimuleren tot nieuwe bespiegelingen op het leven hier op aarde, hun weerslag vindend in zijn keramische werken: Het mysterie van het leven. Creatie en destructie. Aardse gebondenheid, rijkend naar de hemel. Voortdurende verandering. Transformatie.

Het boek **Yō Akiyama / Correspondence** geeft in vogelvlucht een overzicht van de veertigjarige keramische carrière van Yō Akiyama (1953). Tien korte bijdragen van zijn hand, plus een tweetal beschouwingen van Akira Tatehata (president Kyoto City University of Arts en directeur Museum of Modern Art in Saitama) en Chieko Kitade (conservator 21st Century Museum of Contemporary Art in Kanazawa), en een uitgebreide chronologische reportage – in

fraaie foto's – van zijn belangrijkste werken, geven een gelaagd beeld van het werk van deze filosoof-kunstenaar, die niet bang is zichzelf voortdurend vragen te stellen. Vragen over zijn werk: 'Waarom? Waarom toch klei? Wat is klei? Wat draagt de klei zelf in zich? Wat heeft de klei me te vertellen?' Tot existentiële vraagstukken: 'Wat is zijn? Wanneer is iets?'

Yō Akiyama / Correspondence,
ARTCOURT Gallery, Osaka (Japan), 2014,
94 pagina's, Japans- en Engelstalig, kleur,
ISBN: 978-4-86541-023-5,
2.500 JPY (ca. € 20) excl. invoerrechten en verzendkosten.
Te bestellen via info@artcourtgallery.com
Meer informatie op www.artcourtgallery.com

Vorige bladzijde: **Correspondence 42**
spinnenweb, ijzerpoeder op papier, 2013, 38 x 45,5 cm
▲ **Heterophony 3**, 2009, 223 x 185 x 77 cm
Volgende bladzijde: **Heterophony 4**, 2009, 102 x 99 x 96 cm
Foto's: Seiji Toyonaga, met dank aan ARTCOURT gallery

LA CÉRAMIQUE, KERAMIEKCURSUSSEN IN FRANKRIJK

Genieten in La Borne of Cordes sur Ciel (le village préféré des Français), werken met aardewerk, steengoed of porselein, stoken in hout-, zout- of gasoven, leren van bekende professionele keramisten. In 2015 onder andere:

Fernand Everaert: Terra Sigillata | **Matthieu van der Giessen:** Slibgoed | **Richard Dewar:** Zoutglazuur | **Carlen van Dongen:** Portret boetseren | **Charlotte Poulsen:** Dierfiguren | **Harm van der Zeeuw:** Brandend verlangen | **Fritz Rossmann:** Porselein, het witte goud | **Frank Theunissen:** Draaien en stoken | Kijk voor het volledige programma op www.laceramique.com. +33 (0)563537297.

**Ambachtelijke opleiding
keramische technieken**

SBB Gouda is dé Nederlandse keramiekopleiding. Ook voor masterclasses en korte cursussen.

*U kunt zich nu inschrijven voor de **zomerweken** Draaien, Handvormen, Porselein, Boetseren, de Draai drie-daagse en 'In een handomdraai...'*

***Open Huis** op 14 en 15 mei tijdens de Goudse Keramiekdagen.*

www.sbbgouda.nl of bel 0182 - 515 274

Keramiek Centrum Limburg

*Alles voor
de keramist!*

- Winkel met in voorraad:
 - 1.300 kant-en-klaar glazuren
 - 80 soorten klei
 - 500 gereedschappen
 - Ruim aanbod aan grondstoffen

De glazuurspecialist

- Advies door 'masters in keramiek'
- Opleidingen
- Workshops
- Rent-a-teacher
- Open atelier
- Bakservice tot 1m80 hoogte
- Groepsactiviteiten
- Teambuilding

T + 32 (0)89 24 20 40
info@keramiekcentrum.be

OPEN:

maandag tot vrijdag van
9 tot 12 & 13 tot 18 uur

Zaterdag van
10 tot 13 uur

**Horizonlaan 19,
Poort 2270, BE-3600 Genk**

www.keramiekcentrum.be

Keramikos

Alles draait om U bij Keramikos

- U heeft inspiratie gekregen door dit mooie magazine?
- U wilt lekker aan de slag met keramiek?
- U wilt uw voorraad materialen aanvullen?
- U heeft een nieuwe oven of draaischijf nodig?
- U wilt de nieuwste ontwikkelingen in het echt zien?
- U heeft behoefte aan een cursus of workshop?

Keramikos is leverancier van materialen, grondstoffen en gereedschap, speciaal bedoeld voor de keramist, beeldhouwer en de kunstenaar.

De winkel in Haarlem heeft 2.500 m² winkeloppervlak, wij hebben alles op voorraad en u bent van harte welkom:

Keramikos
Oudeweg 153
2031 CC Haarlem
tel. (023) 542 44 16
Dinsdag t/m vrijdag 8:30 – 17:00 uur, zaterdag 9:00 – 16:00 uur

U kunt uiteraard ook on-line winkelen in onze webshop:

www.keramikos.nl

European makers gallery

ceramics · paintings · sculptures

Open wed/sat 12-17 hrs.

Entrance is down
the stairs at nr. 2a

www.europeanmakers.nl

European Makers Gallery in Amsterdam bestaat al meer dan 13 jaar als platform voor hedendaags werk van buitenlandse en Nederlandse keramisten, o.a. van Rafael Perez, Marie Rancillac, Françoise Carrasco, Livio Lilli, Fanny Gensollen.

Kom naar onze galerie in het Amsterdamse Spiegelkwartier, vlak bij het Rijksmuseum! U bent van harte welkom op woe t/m za van 12-17 u en op afspraak.

Ons adres is: Spiegelgracht 2a, Amsterdam; email: galerie@europeanmakers.nl; tel.: 020 622 30 88.

Porseleinmarkt As

zondag 9 augustus 2015
10.00 tot 17.00 uur

GSC De Drieschaar
Schuttenbergstraat

Inkom € 2, kinderen -12 gratis
Info: +32 (0) 89 39 10 86
www.as.be

Oproep voor deelname aan de Porseleinmarkt te As

De porseleinmarkt te As (B) vindt plaats op 9 augustus 2015 van 10.00 – 17.00 uur. Het gaat door in en rond het Gemeenschapscentrum De Drieschaar te As. Inschrijven kan tot 1 juli 2015. Reglement en inschrijvingsformulier: www.as.be.

Het boek Klei, kleurpigment & meer...

Geschreven door Netty Janssens

Het Nederlandse
keramiekboek met
vernieuwende technieken
en materialen.

met
gratis shopper!

Bestellen: www.ceramiccolor.nl
BOEK INCL. MAATLEPELS EN GRATIS SHOPPER: € 45,-

KAT in Frankrijk: twee zomerweken
keramiek en raku-stoken in
'Les Ateliers de Viller': een fantastisch
dubbel woonhuis op het Franse platteland
Meer informatie? **KAT in Frankrijk**

Week A is gericht
op keramiek maken
glazuren en raku-stoken

Zondag 26 juli t/m zaterdag 1 augustus

Week B biedt veel ruimte
voor experimenteren met
diverse (spectaculaire)
stooktechnieken

Zondag 2 t/m zaterdag 8 augustus

KAT in Frankrijk

**Zomerweken keramiek
en raku-stoken**

www.kleineacademietiel.nl | kleinschalige en hoogwaardige beeldende cursussen

VORMSTOF

Met vormstof willen wij weer een ruimte bieden voor de vervaardiging van Porselein in Maastricht. Na het sluiten van de Mosa Porselein in 2004 dreigt de kennis die zo typisch is voor het proces van porseleinvervaardiging verloren te gaan. Middels cursussen, workshops en lezingen willen wij een deel van dit waardevolle erfgoed weer teruggeven aan de stad.

rdiepingsstof, zuurstof, leerstof, voedingsstof, meststof, bouwstof, koolstof, waterstof, brandstof, grondstof, gespreks

Sponsor Pagina

Pas in 1708 werd het aloude geheime Chinese recept voor porselein gevonden. Vanaf toen kon men in Europa ook zelf porselein vervaardigen. Eerst in Duitsland en later ook in Nederland. Vanaf 1770 kende Nederland enkele kleinere porselein fabrieken, die echter nooit lang stand hielden. Het duurde tot 1883 voor Nederland weer zijn eerste fabriek van echt, hard porselein bezat. Toen werd namelijk de Mosa opgericht door Louis Regout; de zoon van Petrus Regout (aardewerk & glas).

Porselein

Is een keramisch product, dat bestaat uit een witte stof 'scherf' genaamd, die geheel dichtgesinterd (dichtgesmolten) is. Door deze sintering is porselein doorzichtig in tegenstelling tot aardewerk dat na het branden poreus is. Om tot een porseleinklei te komen werd vroeger in een machine; de strengpers de pap (porselein) tot streng vervaardigd; dit werd toen de vormstof genoemd.

Deelnemen aan Vormstof kan ervaren worden als heel bijzonder. Natuurlijk kan het werken met porselein wel eens extra inspanning en concentratie van je vragen, maar als je dan op het mooiste plekje van Maastricht in het oude centrum aan de haven vertoeft, kan het niet anders dat je na een actief bezoek weer geïnspireerd en ontspannen huiswaarts keert.

Workshop 1: Porselein / gewoon doen

Door middel van een aantal basistechnieken kun je al vrij snel tot je eigen vormen komen. Het materiaal biedt vele mogelijkheden door de eigenheid. Deze workshop is geheel nieuw en er kan zowel door beginners als gevorderden aan deel genomen worden.

Kosten: € 55,- pp incl. materiaal

Datum: 13 juni 2015, van 14.00 - 17.00 uur

Summer school / Porselein 3D

Deelnemers krijgen een inkijkje in het 'product-ontwerpen' met porselein. Onder begeleiding wordt een eigen mal vervaardigd. Welk type mal ligt geheel aan jouw ontwerp. Uiteraard wordt je begeleid naar het gietproces toe. (voorkennis: ervaring in keramisch werken).

Datum: 17 en 18 juli 2015

Kosten: € 175,- pp incl. materiaal

Summer school / Porselein 2D

Bij de huidbehandeling kan men denken aan een heleboel technieken. Een scala aan mogelijkheden wordt aangereikt. Van zeefdruk tot het aanbrengen van een reliëf komen aan de orde.

Datum: 22 en 23 augustus 2015

Kosten: €175,- pp incl materiaal

Cursus: Authentieke processen

Tijdens deze twaalf weken durende cursus wordt er ingegaan op het trekken van vormen in gips en het maken van een gietmal. In tegenstelling tot de summerschool workshop start je hier met een werktekening van je eigen idee, welke volgens geheel authentieke wijze vervaardigd zal worden.

Datum: sept-okt-nov 2015

vrijdag's van 9.30 - 12.30 uur (gevorderden)

Cursus: Sculpturen in Porselein

In deze cursus gaan we in tegenstelling tot de voorgaande cursus heel vrij te werk. Er zal zeker ook gewerkt worden volgens een plan, maar er is ook veel ruimte om intuïtiever aan de slag te gaan. Er wordt vooral geleerd om bij vormen in opbouw rekening te houden met het karakter van het Porselein.

Datum: sept-okt-nov 2015

vrijdag: 13.30 - 16.30 uur (beginners-gevorderden)

Verdere informatie:

Tel: 06 20 46 48 83, 06 10 22 45 90

of 046 437 05 02

Lokatie: Bassin 13 Maastricht

www.jasmv.nl/vormstof

info@vormstof.nl

Studenten krijgen 10% korting.

VORMSTOF

Erfgoedinspiratie porselein
Maastricht

foto: Hugo Thomassen, ontwerp: Beeldplus

beistof, kleurstof, oefenstof, smaakstof, springstof, zoetstof, kunststof, gietstof, verdiepingstof, zuurstof, leerstof, vo

KERAMIEK GROEP TRIADE

O.L.V. NESRIN DÜRING

EXPOSEERT 7 juni t/m 28 juni 2015

Keramikos - Oudeweg 151 - Haarlem

Exposanten: Aline Broekhuizen, Nesrin Düring, Marian de Graaf, Jorika van Ham, Annelies Jongsma, Marijke Kooijman, Wilma Koster, Wil Michelhoff, Mieke Rus, Margreet Steenwinkel.

WWW.TRIADE-DENHELDER.NL

BEELDEND
MULTIMEDIA
MUZIEK
DANS
MUSICAL
THEATER

Sponsor Pagina

HOEBOER KERAMIEK
WWW.PHOEBOER.NL

Karin v/d Walle
figuratief werken 26 & 27 sep

Niek Hoogland
slibdecoratie 31 okt & -1 nov

Jannie van der Wel
werken met plakken 21 & 22 nov

Pauline Hoeboer
speels draaien 13 & 14 juni

meer informatie **06 248 238 39**
of kijk op: **www.phoeboer.nl**

BUREN

Hart van Nederland Hart van Rivierengebied Hart voor klei

Zondag 14 juni keramiekmarkt
'Blij met Klei'

Kijk voor meer info op:
www.kunstmarktbur.nl

Van 12.00
tot 17.00 uur

Ook adverteren in de kleine K?
De eerste drie plaatsingen gratis!
Neem **contact** op!

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijk digitale keramiekmagazine is een initiatief van **Mels Boom**. Het biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Ceramic Inspirations
Montpalach, F-82140 Saint-Antonin Noble Val
<http://inspiratie.ceramic.nl> en deKleineK.nl
inspiratie@ceramic.nl

Publicatie

De kleine K verschijnt rond het begin van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan **hier**. Wijzigen en opzeggen kan via het adres onder in de mail, die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt het adres ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging. Oude nummers kunnen gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Sponsorgelden en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. Op de **tarievenkaart** vindt u ook informatie over aanleverspecificaties, kortingen en dergelijke. Verder informatie kunt u aanvragen bij inspiratie@ceramic.nl. Door te adverteren sponsort u de kleine K en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd de kleine K gratis. Dat kan door te

sponsoren of te doneren. Sponsoren doet u door te adverteren. Doneren: elk bedrag is heel erg welkom. Het kan op giro 906949 (IBAN NL82INGB0000906949) t.n.v. mr. M.G.P. Boom.

Inhoud

Samenstelling en grafische vormgeving: Mels Boom.

Teksten, tenzij anders aangegeven: Mels Boom. Aan deze uitgave droegen bij: Sally MacDonnell, Lucien Koonce, Daniel Michel, Beatrijs van Rheeden, Mirjam Veldhuis, Yna van der Meulen.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan, alleen in digitale vorm, altijd ingeleverd worden bij inspiratie@ceramic.nl. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden. De inzender krijgt daarvan bericht.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake is noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Teksten en afbeeldingen in deze uitgave zijn beschermd tegen kopiëren. Het opheffen van deze bescherming is niet toegestaan. Printen voor eigen gebruik, kopiëren van de integrale uitgave en het doorgeven daarvan mag wel.

[inspiratie website](#) | [contact](#) | [gratis abonnement](#)

[Download](#) verschenen nummers.

Bezoek [Facebookpagina](#) met actueel nieuws.

